

מחזור למציאות חדשה

מסכמים שנה
2025

חזון תנועת הצופים לחברה הישראלית

"החברה הישראלית תהווה חברת מופת המושתת על ערכי העם היהודי וערכים של **דמוקרטיה ליברלית**, תפעל לחיזוק אחדות ושותפות בחברה ובעם, **תחושת שייכות וסולידריות למורשתו של העם היהודי בישראל ובתפוצות.**

חברה המקדמת מנהיגות ערכית ואחראית המושתת על **יושרה, אקטיביזם, צדק ושקיפות**, הפועלת למען שלום וביטחון מתוך תחושת שליחות ואחריות כלפי כלל אזרחיות המדינה. **חברה המקדמת שוויון זכויות וחירות**, שואפת להיות **חברה רב-גונית המקדמת שיח המכיל מורכבויות ואי-הסכמות**. **חברה שכל חלקיה שותפים בבנינה, בהתנדבות אזרחית ובשירות משמעותי בצה"ל.**

חברה הפועלת ליצירת רווחה כלכלית, אישית וחברתית, **צמצום פערים וקידום שוויון הזדמנויות וניעות חברתית**, שיפור איכות החיים והשירותים הניתנים לאזרחיות המדינה, **פיתוח פריפריה חברתית וגיאוגרפית משגשגת שבראשה מנהיגות מקומית.**

כל זאת תוך הכרה במרכזיותו וחשיבותו של **החינוך הצופי ככלי לקידום ערכי ממלכתיות, ציונות וחדשנות**, לאור חזונו של הרצל וברוח מגילת העצמאות."

בשעה מורכבת לחברה הישראלית בחרה תנועת הצופים לקחת אחריות.

ההנהגה הארצית של תנועת הצופים החליטה בשנת 2024 להתבונן במציאות הישראלית המורכבת והמשתנה ולנסח חזון ברור ואמיץ לחברה בישראל. תהליך ארוך שנפרש על פני שנה שלמה והתקיים בשיתוף רחב של כלל חברי התנועה: חניכים וחניכות, צוותים חינוכיים, דרג מתנדב ודרג שכיר.

החזון שגובש משקף מחויבות לערכי העם היהודי ולדמוקרטיה ליברלית, לחיזוק אחדות ושותפות בחברה, לפיתוח מנהיגות ערכית ואחראית ולקידום שוויון הזדמנויות וחוסן חברתי-קהילתי. החזון מבטא את תפיסת התנועה ואת תפקידה כגורם חינוכי-חברתי מוביל בישראל.

שנת 2025 סימנה את המעבר משלב החזון לשלב היישום והחלה בהטמעה. הדו"ח שלפניכם מציג את הצעדים לקידום העשייה החינוכית לפי ערכי החזון ומשמעויותיו.

אנו מודים לשותפינו לדרך ומעריכים את האמון והתמיכה, המאפשרים לתנועת הצופים להמשיך ולפעול בממלכתיות למען חיזוק החברה בישראל, ברוח מגילת העצמאות ולאור חזונו של הרצל.

בברכה,

אלעד סנדרוביץ
מזכ"ל תנועת הצופים

רז פרל
יו"ר תנועת הצופים

ארכים של זחוקרטיה ליברלית, חברה החקצחת שויון לכויות וחירות.

**"יש לנו תפקיד חשוב בבנייה מחודשת
של החברה הישראלית.
אנו מסתכלים על דור העתיד,
דור המנהיגים הבא של מדינת ישראל,
ומתמלאים בגאווה"**

(אלעד סנדרוביץ, מנכ"ל)

האירועים של השנה האחרונה חיזקו את האמונה בכך שהתנועה שלנו היא לא רק תנועה חינוכית, אלא תנועה מובילה בחברה הישראלית, המהווה כוח חיוני בחיזוק החוסן החברתי ובבניית דור מנהיגים לעתיד. המוטיבציה שלנו להמשיך ולהשפיע גברה.

תחום החינוך לאזרחות פעילה, הינו אחד מתחומי הליבה שבו עוסקת התנועה בשנים האחרונות.

שנת 2025 הוקדשה כולה ללמידה משמעותית - כנסים, קורסים וימי עיון בתחום הן לצוותים החינוכיים והשינשיניים. ויהן לדרג המתנדב.

נתוני הערכה ומדידה הציגו כי:

60%

העידו כי יש להם כעת את
הכלים והמימונות לחנך
לאזרחות פעילה

77%

העידו כי רמת המוטיבציה
שלהם גבוהה בכל הקשור
להובלת תחום החינוך
לאזרחות פעילה

87%

מעובדי.ות ומתנדבי.ות התנועה
חושבים כי כתנועת הנוער הגדולה
בישראל יש לנו מחוייבות לעסוק
במודעות פוליטית ואחריות חברתית

בשבועות הקרובים תחום הליבה הזה מגיע אל קהל יעד חדש - חניכי וחניכות השכב"ג שם יתקיים שיח מעמיק, פיתוח מחשבה ביקורתית והפיכת החזון המשותף לעתיד החברה הישראלית לפרקטיקות המיושמות הלכה למעשה בשטח.

אלה הם האירועים המרכזיים שהתקיימו בשנת 2025:

'חינוך בונה חברה' - כנס שנתי לדרג המתנדב

בתחילת 2025 קיימנו את הכנס השנתי לדרג המתנדב של תנועת הצופים. במהלך שלושת ימי הכנס התמקדנו בלמידה, העשרה, חיבור והוצאה של חזון התנועה לפועל. עסקנו בשאלות מהותיות של בניית חברה חזקה, שוויונית, מגוונת וליברלית, חקרנו את עקרונות השבט הקהילתי, דיברנו על דרכים לקדם את הפריפריה החברתית והגיאוגרפית, חיזקנו את הזהות והעמיות היהודית בארץ ובתפוצות, והצבנו שאלה מרכזיות - כיצד נוכל להטמיע את חזון תנועת הצופים לחברה הישראלית ולהפוך אותו למציאות? כיצד נוכל להוביל את החברה לעתיד טוב, חזק ומאוחד יותר?

'ממלכתיות במבחן הזמן' - כנס חינוך תנועתי

כנס החינוך התנועתי שעסק ב'ממלכתיות' כמושג יסוד בתפיסת המדינה בחן מחדש את השאיפה לפעול מתוך אחריות קולקטיבית, שוויון וכבוד הדדי בין כלל אזרחי ואזרחיות המדינה, ללא תלות בהשתייכות דתית, תרבותית או פוליטית. במהלך כנס החינוך עמדנו על מהות הממלכתיות בעידן הנוכחי וחקרנו כיצד היא יכולה לשמש כמסגרת רעיונית לפתרון אתגרים עכשוויים.

סמינר האמצע למרכזיות שבטים

עסק בשאלת המשך לכנס החינוך - כיצד המושג ממלכתיות בא לידי ביטוי בתנועת הצופים? סמינר האמצע נבנה מתוך ההבנה שהשיח הערכי והחינוכי שהתקיים בכנס החינוך דורש תרגום לכלים מעשיים, שמאפשרים הטמעה בשטח בצורה אפקטיבית ורלוונטית.

'הקול פוליטי' - קורס חינוך למנהיגות אזרחית דמוקרטית

בקורס, המיועד לצוותי החינוך, התמקדנו בשאלות, בבירור ולמידת התחום - איך מחנכים למעורבות פוליטית בתוך זירה של תנועת נוער א-מפלגתית? מהי מעורבות פוליטית? משתתפי הקורס קיבלו כלים לבחינת סוגיות פוליטיות, יצאו לשטח להיפגש עם דמויות וקבוצות מייצגות בכל סוגיה.

'אות ההוקרה על חינוך דמוקרטי אקטיביסטי'

כחלק מיום העובדים והעובדות השנתי של התנועה, החלטנו להעלות על נס את העשייה החינוכית - דמוקרטית ולמסד מסורת חדשה. את הפרס לראשונה קיבלה הנהגת דרום. הפרס ניתן על פעילות יוצאת דופן של ההנהגה מאז פרוץ המלחמה, למען התושבים והתושבות ביישובי הדרום והצפון ולמען החסופים והחסופות, ברוח של תקומה, תרומה לקהילה, חינוך אקטיביסטי ולאור חזון תנועת הצופים לחברה הישראלית.

ערבי שלושת המעגלים

כל הנהגה קיימה מספר מפגשים משותפים של שלושת המעגלים המרכזיים – מעגל החניכים, מעגל הדרג השכיר ומעגל הדרג המתנדב. המפגשים כללו העברת יחידות תוכן ייעודיות שמטרתן חיזוק ושיפור המנגנונים הדמוקרטיים הפועלים בשבטים. זאת מתוך תפיסה כי הדמוקרטיה אינה רק כלי ארגוני, אלא ערך חינוכי מהותי אשר יש להטמיעו ולהפעילו כחלק בלתי נפרד מהעשייה התנועתית היומיומית. השימוש במנגנונים אלו מהווה עבורנו הזדמנות לפיתוח מנהיגות, עידוד אחריות אישית וקהילתית והעמקת תחושת השותפות והמעורבות של כלל השותפים. ות בתהליך.

קורס מסכם למסיימי ט'

צוות החינוך הפוליטי הגיע לכלל הנהגות התנועה להעביר סדנאות לחניכיות שכבת ט' בנושאים כמו: מהי שיטת הממשל הדמוקרטית? כיצד המדיה משפיעה על העמדה הפוליטית שלי? אומנות ופוליטיקה.

כנס כתיבה ארצי

בכנס התמקדנו בנושא הלאומיות והיהדות במדינת ישראל ופיתחנו תכנים בנושאים האלה שהותאמו לשכבה הצעירה והבוגרת והוטמעו במערכי ההדרכה של התנועה.

תחושת שייכות וסולידריות לאורשת העם היהודי בישראל והתקוות.

**"היסטוריה לא צריכה להישאר סיפור של העבר,
אלא מסר שמלווה אותנו כל הזמן.
אנחנו אלו שמחזיקים היום על כתפינו
את הסיפור הכואב הזה
ואנחנו אלו שמעבירים אותו לדור הבא"**

(בוגרת התנועה וחברת רשת הבוגרות והבוגרים)

בשנת 2025, על רקע מציאות ביטחונית וחברתית מורכבת, פעלה 'צופים עולמי' בזירה הבינלאומית. פעילותה משמשת ככלי מרכזי לחיבור קהילתי להצגת התרבות הישראלית באור חיובי, ליצירת דיאלוג חינוכי עם קהלים מגוונים והתמודדות עם אתגרי הסברה מתוך אחריות, ידע וזהות מגובשת.

משלחות שבטיות והנהגתיות לארה"ב ואירופה

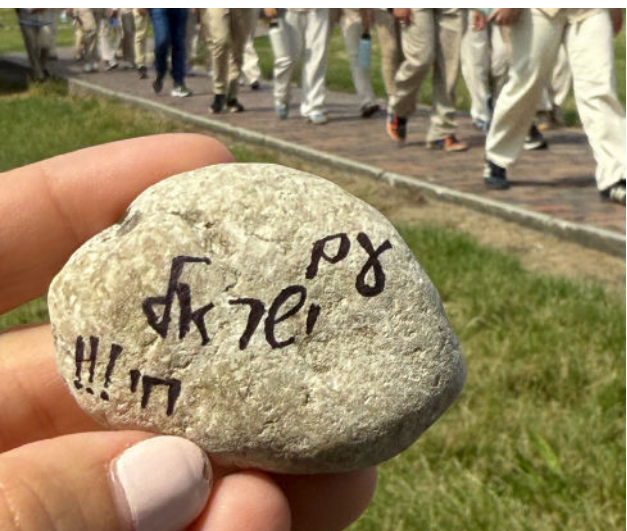
1,100 חניכים.ות השתתפו ב- 46 משלחות בהן: מפגשים עם קהילות יהודיות, הסברה על ישראל באמצעות שיח ערכי על גזענות ואנטישמיות, שליחות חינוכית רחבה במחנות הקיץ. פעילות 'קרוואן הידידות' הגיעה לעשרות אלפי משתתפים בקהילות יהודיות וחיברה באופן ישיר בין הנוער מישראל לקהילות. דרך הפעילויות חיזקו המשתתפים.ות את זהותם.ן היהודית והישראלית והפכו לשגרירים ושגרירות של תקווה, הפנימו חוסן ויצרו מארג קשרים עם נציגים מהעולם.

מסעות לפולין

למעלה מ- 600 חניכים וות מהארץ ומהעולם, שינשינים, הורים ובוגרי התנועה לקחו חלק במסעות השנה. המסעות החלו בלמידה משמעותית, כאן בארץ, דרך סיפורים אישיים ושיח מעמיק והמשיכו במפגש עם אתרי הזיכרון וההיסטוריה של העם היהודי על אדמת פולין. שם הקדישו את זמנם להנצחה ושיח חינוכי על ערכים של סובלנות, אנושיות ואחריות. מסע משמעותי ביחד ולחוד, כקבוצה וכפרט, של לימוד חוויתי בין תחנות של חיים, זיכרון ובחירה. מטרבלינקה ועד אושוויץ, בגטו ורשה ההרוס, דרך בית הקברות היהודי הגדול באירופה והווילה הקטנה בגן החיות שבה הוסתרו יהודים על ידי חסידי אומות עולם שבחרו לפעול באומץ גם כשהיה כל כך מסוכן.

בשנה המורכבת הזו, כשהמציאות הישראלית היתה מלאה כאב, אובדן וחוסר ודאות, המסע קיבל משמעות חדשה. למדנו לא רק לזכור את מה שהיה אלא גם לבחור איך להתנהל ביומיום, מה חשוב לנו ואיך אנחנו ממשיכים מכאן.

‘צופים עולמי’

תנועת הנוער הציונית הגדולה בעולם הפועלת ב-47 שבטים. ייעודה הוא לחזק ולפתח מסגרות חינוכיות-ערכיות בהן יפעלו ילדים. ות ונוער, בני ובנות הקהילה הישראלית בכל העולם, במגוון פעילויות חינוכיות וציוניות המהוות כעוגן ובסיס להכרה ואהבת ישראל.

‘צופים עולמי’ פועלת בצפון אמריקה, אירופה ואוסטרליה שם מקבלים החניכים.ות כלים לעיצוב זהות יהודית-ישראלית משמעותית המשלבת בין המורשת הרבגונית של העם היהודי על מגזריו השונים, לבין התרבות וההוויה הישראלית במדינת ישראל.

שבטי הצופים מפתחים סביבם קהילה משמעותית, המעצימה את הקשר לתחושת השייכות לישראל תוך שימת דגש על שימור העברית והכרות עם ישראל העכשווית וההיסטורית. ההנהגות והתכניות מלוות באופן קבוע על ידי חברי.ות דרג מתנדב ומקצועי מסורים.ות המקדישים את זמנם וניסיונם לחינוך ולחיזוק הקשר בין יהודי התפוצות לישראל.

הנהגות ‘צופים עולמי’ מעודדות את הבוגרים.ות לקחת חלק בפעילות תורמת לקהילה ולחברה, להוות גורם מרכזי ומשמעותי בעיצוב דמותה של החברה בישראל באמצעות תכניות ההגשמה בארץ ומאבק באנטישמיות. כדי להעצים את הפעילות אנו מתכננים להקים בשנים הקרובות 10 שבטים נוספים.

#BringThemHomeNow

HOSTAGES AND MISSING
FAMILIES FORUM

‘צופים גרעין צבר’

תכנית העלייה הגדולה והוותיקה ביותר בישראל, הוקמה ב־1991 ומעניקה מענה מלא ומקיף לצעירים.ות יהודיים.ות מרחבי העולם החולמים לעלות לישראל ולשרת בצה"ל. התכנית מציעה חוויה הוליסטית של תמיכה מלאה – החל מרגע קבלת ההחלטה ועד להשתקעות בישראל.

התכנית מורכבת משלושה שלבים:

■ **תהליך הכנה** – מתקיים באזורי הפעילות השונים בעולם. במסגרת התהליך עוברים.ות המועמדים.ות סמינרי הכנה לקראת המעבר לישראל וכניסה לחברה הישראלית.

■ **פרק הקליטה** – עם הגעתם.ן לארץ מתחילים חברי וחברות הגרעין את מסעם המשותף ששיאו הוא השירות הצבאי. במהלך ארבעת חודשי פרק הקליטה עטופים.ות חברי.ות הגרעין במערך תמיכה הכולל ליווי אישי, סיוע בהגשמת החלום הציוני, מסלול מובנה של קליטה, מגורים מלאים, לימודי עברית, סיוע בהתמודדות עם הבירוקרטיה של עלייה וצבא והשתלבות משמעותית בחברה הישראלית.

■ **שירות צבאי משמעותי** – חברי.ות הגרעין מתגייסים.ות לתפקידים משמעותיים ואף 89% מבעלי.ות פרופיל קרבי מתגייסים.ות לתפקידי לחימה. במהלך השירות הצבאי נמשך הליווי התומך של צוות התכנית עד לשיחרורם.ן של העולים.ות מהשירות.

בכל שנה עולים.ות 500 חניכים וחניכות בתכנית ‘צופים גרעין צבר’. בכל זמן נתון פעילים בישראל כ – 1,500 חיילים.ות בודדים.ות. המשתתפים.ות שלנו מקבלים.ות יותר מסתם תמיכה – הם.ן מצטרפים.ות למשפחה אמיתית שמלווה אותם.ן בכל שלב במסע החיים הישראלי שלהם.ן.

פיתוח פריפריה חברתית וגיאוגרפית משגשגת שראשה מנהיגות מקומית, צמצום פערים וקידום שוויון הזדמנויות וניצות חברתית.

"תנועת הצופים שואפת להיות בית ולתת חינוך למגוון האוכלוסיות בקהילת השבע. על התנועה להנגיש את פעילויותיה עבור כלל האוכלוסייה, לעודד השתלבות ולפרק חסמים מסורתיים. שבע צופים יהיה מרחב פתוח, לכלל המגדרים והמגזרים, לחצר האחורית ולפריפריה החברתית והגיאוגרפית, לילדות וילדים עם מוגבלויות ומעל הכל כדי לאפשר שוויון הזדמנויות חינוכי"

(מתוך התכנית האסטרטגית של תנועת הצופים)

כחלק מעיסוק התנועה בתחומים חברתיים ומשימות לאומיות, נבחר תחום הפעילות בפריפריה כנושא ליבה שנתי.

אלה שדות העשייה בהן פעלנו בשנת 2025 במרחב הגיאוגרפי - חברתי:

תקומה

התנועה מתמקדת במאמץ הלאומי בשיקום ותקומה של יישובי הדרום והצפון שנפגעו במלחמה. כחלק ממאמץ זה היא מרחיבה את פעילותה ופתחה, השנה, קומונות שנת שירות, גרעיני נח"ל ושבעים חדשים בקיבוצים וביישובים: דפנה, קריית שמונה, שלומי, עלומים, מגן, שדרות, אופקים, נתיב העשרה וניר-עם שפועלות בתוך הקהילות. זאת בנוסף למכינות הקדם צבאיות 'מעמקים' ו'סימני דרך' הפועלות במועצה אזורית אשכול, עם הפנים קדימה לבניית החברה הישראלית.

המסע הזה הוא חלק מדרך ארוכה, זו ההתחייבות שלנו להיות חלק מתהליך ההתחדשות והבנייה מחדש של הצפון והדרום.

כחלק מהפעילות המיוחדת לאורך יישובי הגבול הצפוני - הגיעה בקיץ משלחת גדולה של חברי וחברות שנת שירות לקיבוצים דפנה, מעיין ברוך ולמושבה קדמת צבי. לא רק לדבר על ערכים אלא ליישם אותם - להחזיר לפעילות את החינוך הבלתי פורמלי, לעזור לנוער, לילדים. ולקהילה בתהליכי השיקום והבנייה מחדש עם חזרתם הביתה.

עם חזרת התושבים.ות המפונים למושבים ולקיבוצים ביישובי הצפון - נרתמו חניכיות. השכב"ג בהנהגת דרור בהפעלת פורמנים במתכונת מיוחדת למען הילדים.ות והנוער של קיבוץ דפנה, וחניכיות.ות הנהגת החורש בקיבוץ נאות מרדכי. גם שבט 'גונן' קריית שמונה פתח את שערי לעשרות מילדי.ות העיר בפורימון משמח וצבעוני.

השמירה על השגרה חשובה מאוד ומסייעת לחיזוק החוסן הקהילתי והאישי של הילדים.ות והנוער.

פרויקט 'צופי מפעלות'

שילש את כמות החניכים והקבוצות השנה ל- 33 קבוצות בהן 300 חניכים וחניכות משבטי הפריפריה הגיאוגרפית. הפרויקט כלל גם טורניר מהנה במיוחד שהסתיים בניצחון של שבט 'בית-דני' בהנהגת ת"א - יפו.

פרויקט 'צופי מפעלות' של יחידת צופים לכל, בהובלת חברי וחברות שנת השירות של גרעין 'רעים', נולד מתוך רצון אמיתי להנגיש את הפעילות הצופית, להוריד חסמים ולהרחיב את גבולות השבט בפריפריה. במסגרת הפרויקט מוקמות קבוצות כדורגל קבועות שפועלות לצד הפעילות השבטית - כאשר החניכים והחניכות נהנים. ות משני העולמות. הפרויקט מחבר את הרוח הצופית לעולמות הספורט והקהילה, ויוצר מרחב משמעותי, מעצים ושווה לכולם ולכולן.

'מנהיגות איכותית בפריפריה'

תכנית 'מנהיגות איכותית' עוסקת בפיתוח מנהיגות נוער מקומית לחניכים וחניכות בשבטי הפריפריה. בשיאה של התכנית השנתית התכנסו 260 חניכי וחניכות שכבה ט' מ-24 שבטי פריפריה מכל רחבי הארץ לסמינר מנהיגות איכותית בו העמיקו בעשייה המקומית ובפיתוח דור חדש של מנהיגים. ות צעירים הפועלים לטובת הקהילה שלהם בפריפריה. המשתתפים. ות עברו סדנאות על חינוך והובלה, נפגשו עם חברים. ות משבטים אחרים, התנסו בתחנות של 'המרכז הארצי לצופיות' ויצאו מהסמינר המשמעותי עם ידע וחוויות.

פורום 'מחנכים בפריפריה'

פורום ייעודי לצוותי החינוך הבוגרים בפריפריה אשר עוסק במושגי יסוד בתחום החינוך הבלתי פורמאלי והתאמת התכנים ואופי הפעילות לאזורי פריפריה במטרה לבנות זהות משותפת של קהילה חינוכית הפועלת למען כלל תושביה.

הפורום התמקד השנה בפיתוח מנהיגות נוער מקומית, ביסוס שיתופי פעולה קהילתיים ובדרכים אפקטיביות לגיוס חניכים. ות לשבטי הפריפריה.

חברה שכל חלקיה שותפים בהנ"ה, בהתנזרות אחריות ובשירות משמעותי בה"ה"א.

"בעת שהשיח הפוליטי והחברתי בישראל סובל מקיטוב ושסע, הנוער שלנו מציג גישה אחרת של אחדות, סולידריות ועשייה משותפת למען המטרה. הדור הזה אינו מחפש דרך לברוח מהמציאות, אלא מבקש לשנות אותה".

(רז פרל, יו"ר)

צופים בכל מקום ובכל מצב גם בשעת מלחמה

עם תחילת מבצע 'עם כלביא' מול איראן, התנדבו שינשינים וות וחניכיות השכבות הבוגרות לאורך ימי הלחימה ואחריהם במספר מוקדים ברחבי הארץ: בתי החולים שיבא, אסף הרופא והדסה עין כרם, מלונות שאירחו משפחות מכוונים, חמ"לים של רשויות והשתתפו בפינוי הריסות של בתים שנפגעו.

בימים שבהם המציאות השתנתה מרגע לרגע, מוקד התיאום והסיוע של התנועה אסף אלפי פניות לעזרה והוכיח שאנחנו בתנועת הצופים ממשיכים לעשות את מה שתמיד עשינו: להיות שם נכונים תמיד.

זה המקום להזכיר את שבט 'איתן' בנס ציונה שנהרס כולו במלחמה, כמו שאמרה נועם חניכה בשבט: "גדלנו בשבט הזה, הוא כל כך חשוב לנו. זה עצוב לראות את כל הקירות עם הזיכרונות והציורים שציירנו שפשוט נשברו. לפחות כך נוכל לצייר דברים חדשים".

תכנית סיוע ותמיכה בעובדות ועובדי התנועה השבים ממילואים

גם השנה המשכנו בתמיכה בעובדי ועובדות המילואים שהובילו אגף משאבי אנוש יחד עם יחידת 'מרחב בטוח'. תמכנו לאורך השנה בעובדים ובעובדות שלנו שיצאו וחזרו משירות מילואים ממושך. עזרנו להם לחזור לשגרה באמצעות ריטריטים, טיפולים אישיים ואפילו יום כיף למשפחות. חשיבותו של חיזוק חוסן העובדים. ות בארגון שלנו מקבל משנה תוקף, במיוחד בהיותנו ארגון העוסק בחינוך דור העתיד.

עובדים. ות בעלי חוסן נפשי ומקצועי גבוה, אשר זוכים למעטפת תומכת, הופכים להיות מודל לחיקוי עבור קהל היעד שלנו. היציבות הרגשית של הצוות משפיעה ישירות על יכולת הנתינה וההכלה. עובדת יציבה מסוגלת להכיל ולתמוך באופן מיטבי יותר בחניכי ות התנועה, בני ובנות הנוער אשר בעצמם מתמודדים. ות עם השלכות המצב.

התמיכה המקצועית והרגשית מאפשרת לעובדים. ות ששבו מהמילואים לחזור מהר יותר לניהול מיטבי של המשימות ויותר מכך - הענקת מענה מיטיב למשרתי. ות המילואים משקפת את הערכים הארגוניים שלנו: אחריות, תמיכה הדדית והערכה לתרומה הלאומית.

'מדורת השבט', רשת הבוגרים

שנת 2023 הייתה שנה מאתגרת ומטלטלת עבור החברה הישראלית, היא הוציאה את החברה הישראלית מאדישותה, אזרחים ואזרחיות יצאו לפעול בצורה יזומה, להתנדב ולסייע. בעקבות כך החליטה התנועה להקים רשת בוגרות ובוגרים שתפעל במקביל לפעילות התנועה במטרה לחבר בין דורות הבוגרים ולתמוך בהתמודדות הלאומית. בנובמבר 2024, הוקמה הרשת לטובת השפעה אזרחית אפקטיבית של בוגרות ובוגרי התנועה על החברה בישראל.

בשנה החולפת ביססנו את התשתית לפעילות הרשת ב - 3 אפיקים מקבילים: למידה על החברה הישראלית, עשייה למען הקהילה וסיורים באזורי תקומה. בין הפעילויות: סיורים ביישובי עוטף עזה והצפון שעזרו להכיר באופן בלתי אמצעי את המציאות האזרחית והביטחונית, מפגשי למידה בזום עם בכירים וות בשירות הציבורי, ריטריט דמוקרטיה על התופעות שמתרחשות במציאות הישראלית ומשמעותן לטווח הארוך, מסע זהות לפולין בו יצאו 28 בוגרות ובוגרים של התנועה ל-6 ימים של חוויה לימודית וחיבור אמיתי לעם, להיסטוריה וגם אחד לשנייה.

> לחצו לצפייה בסרטון מדורת השבט <

בשנה הקרובה אנו יוצאים להקמת "מדורות שבט מקומיות" - יצירת קבוצות קהילה קטנות (קבוצות הורים בשבטים, קבוצות עבר שעדיין מחוברות, בוגריות וקרוואן, משלחות, קומונה) הממוקדות בעשייה מקומית בקהילות שלהן.

החינוך הצופי ככלי לקידום ערכי מאפיינות, ציונות וחזשנות.

וכך נכתב על שלט שתלוי בעומק היער:

**"השנה בחרנו למרות הכל לצאת למחנות הקיץ.
בתקופה שבה המציאות עדיין רועדת והלב עמוס ולא שלם
– אנחנו כאן, בתוך מרחב של נשימה, צמיחה וחיבור
כדי להעניק לחניכים ולחניכות שלנו רגעים של תקווה,
אופטימיות, תחושת שייכות ויחד.
הבחירה לצאת היא לא בריחה אלא אמירה שתפקידנו
החינוכי חיוני מאי פעם. אנחנו בוחרים ובוחרות להמשיך
לחנך, להאמין, לקוות ולהיות אחד בשביל השנייה. תודה
גדולה לכל מי שמגן ומגנה עלינו ומאפשר לנו להיות כאן"**

(האגף לחינוך תנועת הצופים)

מחנות הקיץ

התקיימו השנה, למרות ועל אף האתגרים הביטחוניים, במתווה מקוצר. הם כללו גם מחנות קיץ ייחודיים בבית חולים הדסה בירושלים ולקבוצות הנערים בכלא אופק.

במהלך 21 ימים בחודש יולי הצלחנו להוציא כ-80,000 חניכות וחניכים למחנות הקיץ ולקורסי ההדרכה שהיוו את השיא של מסע חינוכי, ערכי ומנהיגותי. עשינו זאת כנגד כל הסיכויים בשיאה של מציאות ביטחונית מורכבת מיד עם סיום מבצע 'עם כלביא'. בתקופה שבה היה קל לבחור בויתור אנחנו בחרנו ביצירה, בהפחת תקווה, במעשה חינוכי חשוב.

לצורך כך גיבשנו מתווים חדשניים, איגדנו משאבים, סייענו זה לזו ובנינו יחד מערך פעילות קיץ משמעותי ובטוח. יצרנו מודל תנועתי של ערבות הדדית חיה, ארגון שפועל מתוך אמונה בחינוך, מתוך מחויבות ערכית עמוקה ומתוך הבנה שהנוער שלנו צריך אותנו דווקא עכשיו.

זכינו לראות את עשרות אלפי החניכים והחניכות מחייכים עם ניצוץ בעיניים.

מפעלי פסח

מעל 65,000 חניכים וחניכות, ילדים ונוער יצאו לחוויה חינוכית, ערכית ואתגרית של צופיות בטבע בכל רחבי הארץ. ערכים של אהבת הארץ, נחישות, דבקות במטרה, ערכות הדדית ועוד באים לידי ביטוי בפעילות ייחודית זו. שתי דוגמאות בולטות:

■ מסורת מרגשת בת 50 שנה (מאז מלחמת יום כיפור) נמשכה בהנהגות ירושלים ויהודה: חניכי שכבת ח' סיימו את המסע בלב הכנרת, על מגדל ההבטחה. לפנות בוקר, כל חניך וחניכה עלו בזה אחר זה על מגדל שנבנה במיוחד עבורם על ידי השכבה הבוגרת. ושם הם הבטיחו: "הנני מבטיח הבטחה שלמה, לעשות כל מה שביכולתי: לשרת את עמי ואת מולדתי, לעזור לזולת בכל עת ולקיים את חוקת הצופה." השנה בדיוק כמו לפני 50 שנים אחרי המלחמה ההיא, בחרנו להמשיך. דווקא עכשיו, דווקא מתוך הכאב, להמשיך וליצור חוויות של ילדות, שייכות ועוצמה.

■ כיתות ח' ב'צופי ים' המשיכו במסורת ארוכת שנים של הקפת הכנרת במסגרת טיולי פסח. זאת במטרה לאפשר לחניכים ולחניכות להכיר את ימת הכנרת דרך חוויה של הפלגה מעשית. הקפת הכנרת בהפלגה שנמשכה 3 ימים. בכל ערב הקימו אוהלים ובכל בוקר קמו לפני הזריחה, קיפלו את המחנה ויצאו להמשך ההפלגה.

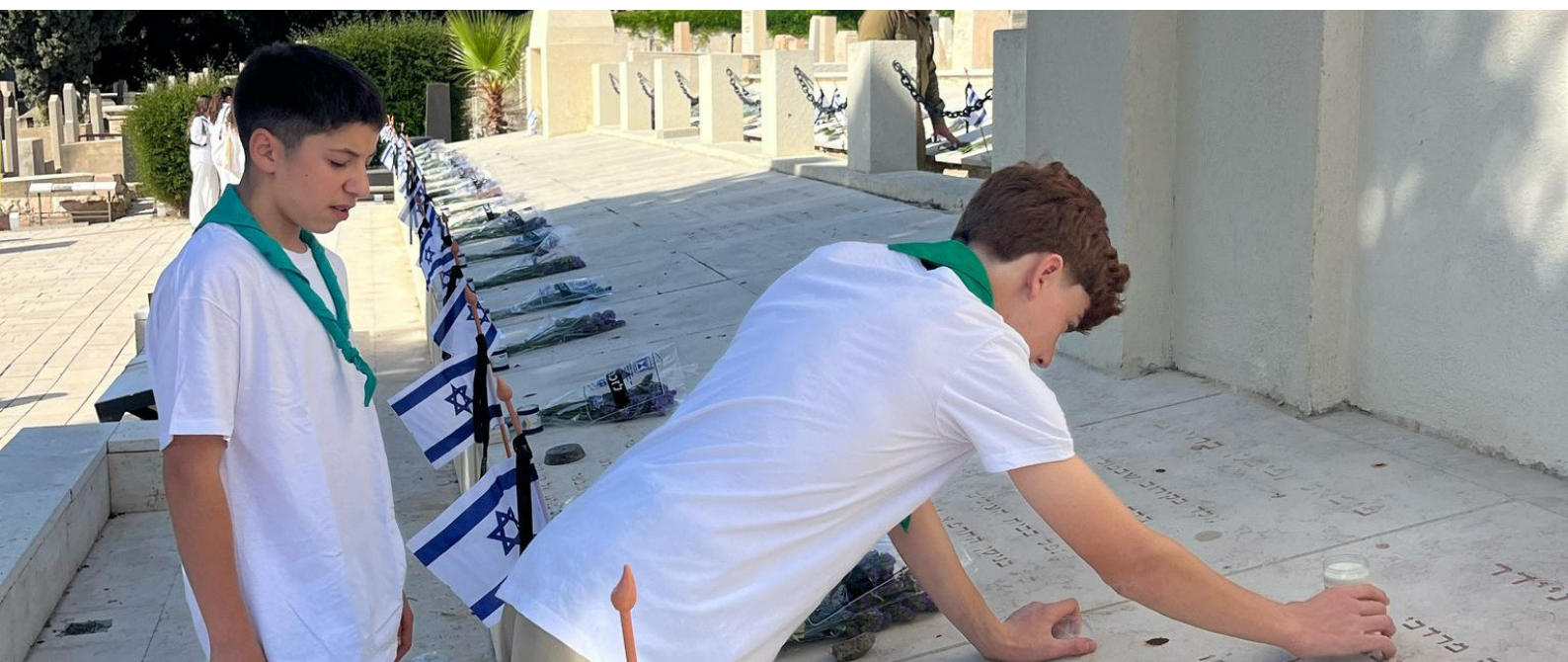

זוכרים את הנופלים

"להיות ישראלי זה להבין שהעבר שלנו נכתב בהקרבה, ההווה בעשייה, והעתיד הוא בידיים שלנו, ביחד." לאורך כל השנה קיימנו פעילויות הנצחה וזיכרון:

■ 1,200 בני ובנות נוער מכל השבטים בארץ צעדו מלטרון לכותל, לזכר חללי יחידת דובדבן. במסע לילי ארוך החניכים.ות הלכו יחד לצד הלוחמים למען מטרה אחת – להנציח רעות וגבורה של הלוחמים והלוחמות שנהרגו במלחמה, רבע מלוחמי היחידה שנהרגו היו חלק מהתנועה.

■ כמדי שנה, השכב"גיסטים.ות שלנו מכל הנהגות התנועה לקחו חלק בפרויקט 'נר ודגל' ביום הזיכרון, בשיתוף האגף לנפגעי פעולות האיבה במוסד לביטוח לאומי. הם הניחו נרות זיכרון, פרחים ודגלים על קברי חללי צה"ל ונפגעי ונפגעות פעולות האיבה. כך גם בפרויקט 'שכולו תקווה' שהתקיים בחג החנוכה. החניכים.ות ביקרו 1,000 משפחות שכולות ברחבי הארץ, חילקו מארזי חג וחיבקו את המשפחות באור, תקווה והוקרה. המטרה היתה לחזק את המשפחות שאיבדו את יקיריהן בעת שירותם הצבאי ולהפיח בהן אור בימי חג החנוכה.

מנהיגות ערכית ואחריות החושת על יושרה, אקטיביזם, צדק ושקיפות.

**"הנוער הישראלי הוא המנוע המוסרי של החברה שלנו.
הם מזכירים לכולנו, במיוחד בימים הקשים הללו,
מהי מהות הערכות ההדדית, מהי המשמעות האמיתית
של ציונות, מהי פטריוטיות, מהי ישראליות
ומהי יהדות הרלוונטית לימינו אנו."**

(רז פרל)

לא צופים מהצד. אקטיביזם ומעורבות אזרחית באה לידי ביטוי באופן מעשי במספר אופנים לאורך השנה, המרכזי שבהם הינו התמיכה במשפחות החטופים והחטופות:

'סיירת הצופים למען החטופים'

קבוצה של חניכיות שכב"ג ושינשינים שהוקמה במטרה לייצר פורום של נוער מוביל נוער סביב העשייה של תנועת הצופים במאבק להשבת החטופים. החברים.ות בקבוצה התחלקו לצוותי עשייה ופעלו בצורה ספונטנית לפי הצורך מתוך המאבק להשבת החטופים.

בין תוצרי העשייה של הסיירת: עמוד אינסטגרם 'zofim for hostages' פעיל מאוד שמעלה באופן יום-יומי תוכן המנכיח את המאבק, צוות המסרים של הסיירת כתבו תכנים חינוכיים ופוסטים לקבוצת הוואטסאפ 'מה שקורה עכשיו' סביב אירועים שונים, צוות הפרויקטים רתם את השטח להגעה לצעדות, עצרות ופעילות פנים שבטית להשבת החטופים.

סיירת צופים למען החטופים

בשכב"ג או שיש ורצה לקחת חלק פעיל במאבק תנועת הצופים להשבתם/ן ולעזור להוביל עשייה משמעותית ואקטיבית בנושא? אני מזמין אותך להצטרף לסיירת הצופים למען החטופים.

הנצחה במחנות הקיץ

במחנות הציגו כמעט כל השבטים פינות הנצחה ומתחמי מחווה שהראו כי גם בפעילות הקיץ תמיד זוכרים.ות ומזכירים את החטופים.ות שבקיץ עדיין נמצאו בשבי בעזה.

'משט התקווה' של צופי ים

שהתקיים במרינה בהרצליה היה אירוע מרגש ומיוחד ביוזמת שבט 'דקר' של צופי ים הרצליה ובשיתוף מטה משפחות החטופים ועיריית הרצליה. במשט השתתפו שורדי השבי עומר שם טוב ואיתי רגב שחזרו מעזה, לצד כ-30 מפרשיות של החניכים והחניכות. האירוע סימל סגירת מעגל מרגשת: ביום ה-100 לחטיפתו של עומר שם טוב, כאשר היה עדיין בשבי בעזה, קיימו חניכי שבט דקר שיוט הזדהות מיוחד, ובמעמד מרגש הובטח להוריו כי ביום שישוב – ייערך לכבודו משט נוסף וההבטחה התממשה. במסגרת הטקס המרכזי שהתקיים בתום המשט, קיבל עומר שם טוב מגן הוקרה מיוחד שעוצב על ידי חניכי הצופים ומסמל את הקשר המיוחד שנוצר בין התנועה למשפחת שם טוב ואת המחויבות הבלתי מתפשרת שבה פעלנו להשבת כל החטופים.

‘שומרים על הסביבה’ - קיימות בתנועה

פתחנו מרכז קיימות תנועתי חדשני בחוות הצופים, הקמנו גינות קהילתיות וגינות הידרופוניות במספר שבטים ומתחמי קיימות במחנות הקיץ בשיתוף עם המשרד לאיכות הסביבה.

שבוע האקלים והקיימות התקיים בדגש על עשייה ירוקה. השבטים ברחבי הארץ יצאו ליזום, ליצור, לשנות ולהוכיח שגם צעדים קטנים יכולים לעשות הבדל גדול. אספנו בדים לשימוש חוזר, הפכנו טקסים לירוקים יותר, קיימנו פעילויות תוכן סביבתיות, ויצרנו שיתופי פעולה קהילתיים שהביאו את נושא הקיימות מרעיון למציאות. שבוע כזה מזכיר לנו שקיימות זה לא פרויקט של פעם בשנה, אלא דרך חיים של הובלה, דוגמה אישית וחשיבה לטווח ארוך.

מחזרנו 2 טון פלסטיק בשיתוף חברת ‘כתר’ שהקימה עבור מחנות הקיץ שלנו שתי נקודות איסוף להצלת פלסטיק רב-פעמי מהטמנה למיון ומיחזור. שיתוף הפעולה הזה מציע פתרון מעשי לבעיית פסולת הפלסטיק בישראל וגם מהווה יוזמה חינוכית סביבתית פורצת דרך. הפרויקט משלב ערכים של כלכלה מעגלית, אחריות סביבתית ותרומה לקהילה, ומלמד את הדור הצעיר איך להפוך פסולת למשאב. שבטים רבים ברחבי הארץ אוספים מוצרי פלסטיק רב-פעמי שאינם בשימוש, ‘כתר’ ממחזרת אותם ומחזירה אותם אלינו כמוצרים חדשים שישרתו את השבטים.

חברה הפועלת ליצירת רווחה כלכלית, אישית וחברתית. שיפור איכות החיים והשירותים הניתנים לאזרחים המזינה.

**"נסו תמיד להשאיר את העולם
במצב טוב יותר ממה שמצאתם אותו".**

(באדן פאוול, מייסד תנועת הצופים)

מרחיבים את המרחב הבטוח

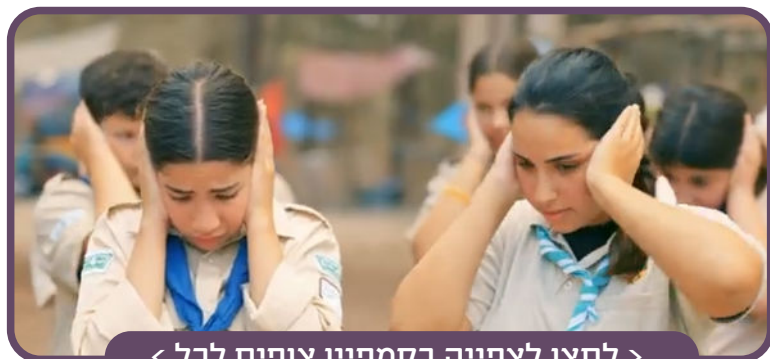
המלחמה הסתיימה אבל השפעותיה מורגשות ביתר שאת על בני ובנות הנוער שלנו. אנו עדים למגמת עלייה במקרים של התנהגויות סיכוניות ולכן תפקידנו נוכח אתגרים אלו הוא לחנך לערכים ולסייע לחניכים ולחניכות לבחון את התנהגותם הנוכחית והעתידית לאור הערכים המנחים אותם. יחידת 'מרחב בטוח' פועלת באמצעות צוות עובדות סוציאליות להרחבת הפעילות וההכשרה בכלל שבטי התנועה ותהליכים חינוכיים משמעותיים בשילוב תכניות למניעה וצמצום תופעות אלה. אנו מבינים כי היכולת למנוע פגיעה דורשת נוכחות של אנשים ערניים, אכפתיים ורגישים שידעו לעצור את ההתנהגויות האלו בזמן ולהעניק סיוע מונע, עוד קודם לסכנה. כלל הפעילות עשויה לקדם את תחושת המוגנות, לאפשר לכל אחד ואחת להרגיש בנוח ולשפר את המרחב הבטוח השבטי וההנהגתי.

יש מקום לכולם.

תנועת הצופים מחנכת את החניכות והחניכים לאור ההבנה שכולנו חלק מקבוצה שמכילה מגוון אוכלוסיות, ומתוך תפיסה ששונות מקדמת את החברה. כיום, חברים בתנועה למעלה מ-4,000 ילדים. ונוער בעלי.ות צרכים מיוחדים המשתתפים בפעילות צופית בכל הארץ.

פעילות מחלקת 'צופים לכל' בתחום גיוון והכלה בשילוב חניכים.ות בעלי צרכים מיוחדים צברה השנה תאוצה. המטרה - להגדיל משמעותית את היקף החניכים.ות המשתלבים. לשם כך אנו פועלים הן לגיוס חניכים.ות חדשים באמצעות קמפיין שעלה באמצעי התקשורת ופעילות הסברה והן לשימור החניכים.ות הקיימים.ות ומתן מענים מותאמים לשבטים השונים. 'צופים לכל' פועלת לקידום תפיסת ההכלה ומקדמת הנגשה של הפעילות הצופית לאוכלוסיות יעד באמצעות פיתוח והטמעה של מענים חדשניים.

> לחצו לצפייה בקמפיין צופים לכל <

'ילדותי השנייה'

בחודש ספטמבר התחלנו בפרויקט ייחודי בשבט צופי רמת גן - 'ילדותי השנייה'. במסגרת הפיילוט שהתגבש בסיוע 'קרן תובענות ייצוגיות' פועל לראשונה גדוד אזרחים ואזרחיות וותיקים בני 60+ בתוך שבט הצופים ומהווה חלק בלתי נפרד ממנו. הגדוד לוקח חלק בפעילות השבט לאורך השנה: פעולות, טיולים, טקסי השבט. ההתנדבות מייצרת חיבור משמעותי בין הדורות, בעלת חשיבות גדולה למתן משמעות לקהל הוותיק וחינוך הדור הצעיר לערכי כבוד, סובלנות ופירוק סטיגמות.

חברה רג-גונית המקצחת שית המכיל מורכבויות ואי-הסכמות.

"אהבת הארץ והעם היא בלב הצופה.

**אנו פועלים להעמקת זהות יהודית - ישראלית המשלבת
בין המורשת של העם היהודי על מגזריו השונים,
לבין התרבות וההוויה המתגבשת במדינת ישראל, מטפחים
חיים קבוצתיים דמוקרטיים; שואפים לשינוי פני החברה,
לשמירה על כבוד האדם וחירותו, תוך יצירת מכנה משותף
וערבות הדדית בין שונים-שווים בחברה הישראלית".**

(מתוך יעוד תנועת הצופים)

עדת הצופים - עושים אחדות כל השנה!

בעדת הצופים ממשיכים לתת ביטוי לאמונות, דעות ואורחות החיים של כלל החניכים. בשבט, מעמיקים בזהות ובתרבות יהודית וישראלית באופן שמחבר אותנו גם למסורת וגם אחד לשניה ומעודדים שיח פתוח מבלי לפחד ממחלוקות וקונפליקטים אבל תמיד מתוך כבוד, הקשבה, ורצון אמיתי לחיות יחד.

- השנה התקיימה שבת עדה של שכבת י"א בשבטי עדת הצופים שעסקה בנושאי ציונות, זהות והחיבור שביניהן, השבת הוקדשה לנושא 'ציונות עכשווית' בשנת 2025.
- יום העדה שהתקיים באופן סמלי במיוחד, דווקא בציון היום ה-500 למלחמה, השתתפו 3,000 חניכים וחניכות שצעדו יחד בצעדת הגבורה, והזכירו לנו את הכוח שטמון בקהילה, בערכים ובחינוך. יום העדה חתם חודש שלם של עיסוק במשמעות הגבורה וסיכם בכך את הדרך שלנו: דרך של חוסן, מסירות ועשייה.
- במחנה הקיץ התהווה מרחב שמאפשר לכולם. להרגיש שייכים, כמו חגיגות בר מצווה שיכולות לעבור לשם. ליער הביאו ספר תורה וחגגו לנער בר-מצווה ביחד עם כולם בלי לוותר על חוויית מחנה הקיץ. גם את ט' באב ציינו שבטי העדה ביערות - יום תענית שהיווה השנה לא רק תאריך היסטורי, אלא תזכורת כואבת למה קורה כשנאטח חינוך מפרקת אותנו מבפנים.

גרעין במדבר

גרעין במדבר שם לעצמו למטרה להוות מודל לקיום משותף ועשייה משותפת של יהודים וערבים במרחב האזרחי. ייחודו של הגרעין הינו בשיתוף פעולה של תנועת הצופים עם "אג'יק- מכון הנגב" המתבטא בעשייה החינוכית המשותפת של הש"ש היהודים מתנועת הצופים יחד עם המתנדבים הערבים במסגרות חינוכיות שונות- הן בחברה הבדואית בנגב וביישובים מעורבים במרכז הארץ והן בחברה היהודית. הגרעין מונה כיום 4 קומונות.

בשנת 2025 עסק גרעין במדבר במספר מוקדים בארץ: הפעלת קבוצות דו לאומיות בנגב (מסגרות אחר הצהריים בשכונות ג'וד' בבאר שבע). בלוד פעלה קומונה בהתנדבות בבתי ספר יהודים וערבים בעיר, בהפעלת מועדונית הקרוואן בשכונת הס"ח ובמגוון מסגרות נוער אחרות.

השנה, התחלנו ביוזמה ייחודית ופתחנו קורס משותף ל-150 שינשינים ו-150 חניכיות. שנת מעבר מהחברה הערבית. בשיאו של הקורס, חברי הגרעין יצאו למסע חינוכי במדבר עם השותפות הבדואיות.

**"אנשים טובים יודעים את הדרך
ואיתם אפשר לצעוד..."**
(נעמי שמר)

תודה לכל השותפים שלנו לדרך!

**בזכותכם הצלחנו השנה לגרום
לכל הטוב הזה לקרות.**

